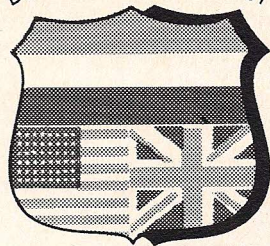

DE VLIEGENDE HOLLANDER

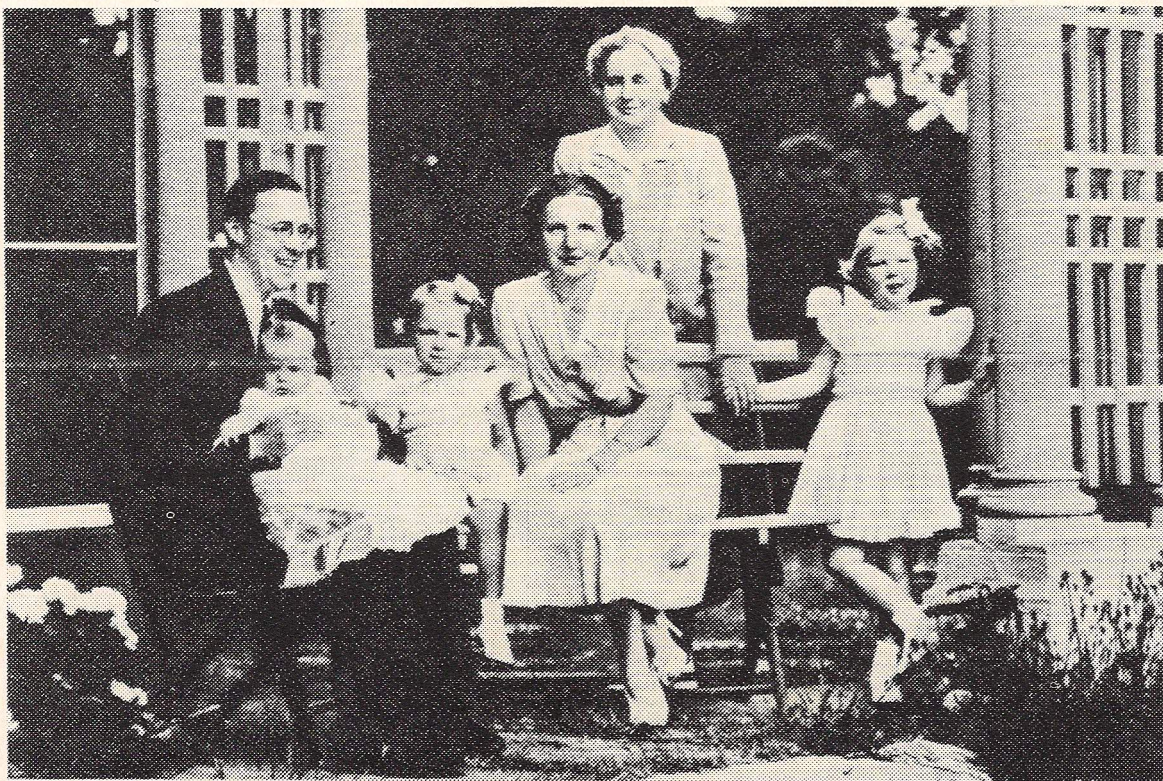
DUITSCHLAND VERLIEST

OP ALLE FRONTEN

VERSPREID DOOR DE GEALLIEERDE LUCHTMACHT OP WEG NAAR DUITSCHLAND. No. 9. WOENSDAG 1 SEPT. 1943

31 Augustus 1943

VOOR de vierde maal moet onze geliefde Koningin Haren verjaardag, gescheiden van Haar volk, op vreemden bodem doorbrengen. Voor de vierde maal is in het Vaderland op dien dag alle openlijke huldebetoon verboden.

Maar meer dan ooit gaan op dezen 31sten Augustus de gedachten van alle Nederlanders uit naar onze vereerde Oranjevorstin en neemt deze een plaats in in onze harten en gebeden. Sterker dan ooit voelen Nederland en Oranje zich met elkander verbonden.

Hoe is deze mystieke band te verklaren?

De geschiedenis van welhaast vier eeuwen geeft hierop het antwoord. In de moeilijkste omstandigheden, in de zwaarste tijden, heeft Oranje steeds getoond alles voor Nederland over te hebben; geen offer was Oranje daarvoor ooit te zwaar. En, wat misschien van nog meer betekenis was, door de eeuwen heen heeft Oranje begrip getoond voor wat er leefde in ons volk. Liepen 's lands zaken verkeerd, kwamen vrijheid en recht in gevaar, alle hoop richtte

zich op Oranje, en Oranje bleef nooit in gebreke te doen wat mogelijk was.

Uit dit alles werd een vertrouwen geboren, dat welhaast eenig is in de geschiedenis.

Zoo mogen wij ook thans vol vertrouwen de toekomst tegemoet gaan, overtuigd dat het 64ste levensjaar onzer Koningin de dageraad zal zijn van Nederland's bevrijding.

Leve de Koningin!

Jhr. Mr. F. Beelaerts van Blokland,
Vice-President van den Raad van State
Voorzitter van den Buitengewonen Raad
van Advies.

Buitenlandsch Overzicht

TOEN in October 1940 Heinrich Himmler zijn veertigsten verjaardag vierde, gaven zijn medewerkers een bundel, aan hem opgedragen opstellen uit. In één daarvan werd verklaard: "In de verhouding tusschen Duitschland en de andere leden van de Nieuwe Orde moet de Deutsche vertegenwoordiger aan alle verrichtingen van den staat waarbij hij geaccrediteerd is, leiding geven volgens door Duitschland te verstrekken instructies." De man die in October '40—toen het *Herrenvolk* zich zeker waande van de overwinning . . . —openlijk voor den Duitschen machts-wellust dorst uitkomen, was *SS-Obergruppenführer* Dr. Werner Best. Deze leerling van Himmler werd in den herfst van '42 benoemd tot Duitsch toezicht-houder in Denemarken. Hem is gebleken dat de "door Duitschland te verstrekken instructies" op steeds meer weerstand stieten. De volkeren van Europa voelen dat de bevrijding in aantocht is. Allereerste neemt hun verzet toe. De Denen zijn niet achtergebleven.

Ook in Denemarken is in de afgelopen maanden de kloof steeds dieper geworden tusschen de actieve elementen en de officieele kringen die—zoals prof. Gerbrandy onlangs met betrekking tot Nederland zei—"nog steeds een schakel vormen in den slavenketen van den onderdrukker." De sabotage in Denemarken groeide. Midden Augustus kwam het in verschillende plaatsen—o.a. Odense—tot bloedige botsingen met de Duitschers. Koning, kabinet, vak-vereinigingsleiders—allen maanden tot kalmtte. Geen succes. Ontploffing volgde op ontploffing. Toen eischte Dr. Best, dat de Deensche regering de scherpste tegenmaatregelen zou nemen. Volgens hun geliefkoosde tactiek wilden de Duitschers moreele en praktische medeplichtigen maken. Op dat critieke moment doorzag de Deensche regering het sluwe Deutsche spel. Zij weigerde. De Duitschers werden gedwongen, openlijk op te treden. Zij kondigden een scherp staaf-van-beleg af, in den nacht van Zaterdag 28 op Zondag 29 Augustus. Hevige gevechten in de haven van Kopenhagen. Het grootste gedeelte van de Deensche marine brengt zichzelf tot zinken. Enkele schepen ontsnappen naar Zweden. Koning Christiaan en zijn kabinet worden geïnterneerd.

En de les van dat alles? De Nieuwe Orde moet in Denemarken openlijk failliet aanvragen. De modelboerderij gaat in vlammen op. Opnieuw is aange-toond dat alle geschipper de onvermijdelijke crisis alleen maar uitstelt en geenszins afstelt. Laat, maar niet te laat, heeft het Deensche volk zijn eerged.

Nieuwe Duitsche zorgen

Zoo stapelen zich de zorgen voor Duitschland op. De teistering uit de lucht wordt steeds heviger. Overdag zijn de Amerikanen nu al vele malen met honderden bommenwerpers tot diep in het Derde Rijk doorgedrongen. De slagen die de RAF bij nacht toebrengt, worden steeds geduchter. De groote industrie- en verkeerscentra Neurenberg en Berlijn zijn na Hamburg aan de beurt. Vele groote steden worden ontruimd. De bevolking die achterblijft, besteedt dagelijks uren met het reizen naar en van een veilige schuilplaats. De ontreddering

die door dat alles wordt teweeg gebracht, moet—nog afgezien van de onmiddellijke schade—het vijandelijk oorlogspotentieel aanmerkelijk doen dalen.

Op de andere oorlogfronten heeft Duitschland ook sinds lang geen enkele overwinning geboekt. De Russen zetten hun offensief taai en volhardend voort. De Duitschers verdedigen zich geslepen en hardnekkig, maar: zij moeten terug. In het Middellandsche Zeegebied werpen komende gebeurtenissen hun schaduw vooruit. Het geheele Zuid-Italiaansche verkeerswezen is ontwricht. Het wachten is op de Geallieerde invasie-legers die ook de schipperende regering-Badoglio voor de keuze zullen stellen: vóór of tegen? Dan is de groote Engelsch-Amerikaansche conferentie te Quebec afgevoerd. Geen woord is meegedeeld over tijd of plaats der nieuwe Engelsch-Amerikaansche aanvalsacties. De vijand wordt overgelaten aan zijn eigen nerveuze gissingen. Overal wordt hij bedreigd. Overal wordt zijn positie wrakker. Op den Balkan is door den dood van Koning Boris het enig stabiele element in Bulgarije weggevalen. En indien de Geallieerden op den Balkan zouden landen, zou het Bulgaarsche leger de voornaamste steun voor de Duitschers behoreen te zijn.

Intusschen is Duitschland militair nog sterk. De Engelschen en Amerikanen hebben hun moeilijkste aanvalsacties nog voor den boeg. Hun offensief vermogen kon om louter praktische en militaire redenen nog bij lange na niet tot volle ontplooiing komen. De druk waaronder Duitschland staat—en waaronder het op den duur zal bezwijken—kan en zal dan ook nog aanzienlijk worden verhoogd.

Dictator Himmler

Dat op dit moment in den oorlog, nu Duitschland de zwaarste klappen nog moet ontvangen, reeds overgegaan moest worden tot de benoeming van Himmler tot minister van binnenlandsche zaken, is een gunstig teeken. Himmler is de personificatie der terreur. Zijn verheffing tot minister van binnenlandsche zaken—waarbij hij zeggingschap krijgt over het geheele ambtenaren-apparaat—is de oorlogsverklaring der Nazi's aan het Deutsche volk. Zoals Bob in een van de middag-uitzendingen van *Radio Oranje* zei: "Thans wordt opgericht het concentratiekamp Groot-Duitschland."

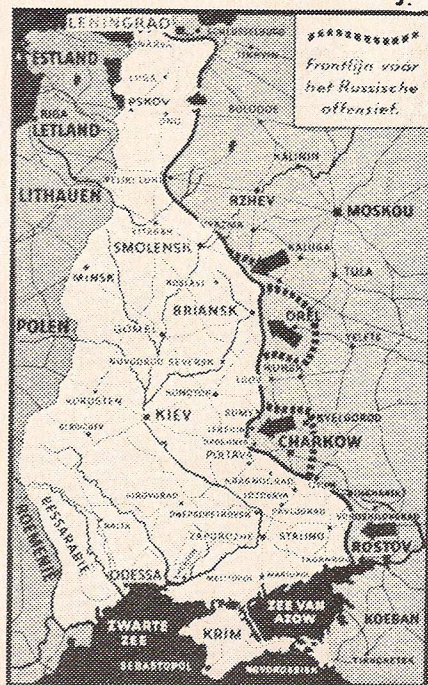
Intusschen is de benoeming van dezen sluipmoordenaar een waarschuwing aan de onderdrukte volkeren van Europa. Terreur tegen de Duitschers—dat beteekent: verdubbelde terreur tegen hén! Het Nazi-regime weet altijd weer nieuwe diepten van tyrannie en perversie te bereiken. De Nazi's weten dat zij, vroeg of laat, ten ondergang zijn gedoemd. Hun enig streven is, zooveel mogelijk menschen en volkeren met hen den afgrond in te sleuren. Zoo is Himmler's promotie niet alleen een gunstig en verheugend teeken dat de crisis van dezen oorlog nadert, en dat ook in Duitschland de actieve en passieve oppositie toeneemt, maar zij is tevens, ook voor Nederland, een oproep tot waakzaamheid en, indien noodzakelijk, solidair verzet. De oorlog is nog niet gewonnen.

Churchill's rede

Dat was ook de ondertoon van de rede die Churchill op 31 Augustus voor

de radio te Quebec uitsprak. Het waren wederom, zoals wij van hem gewend zijn, gematigde en beheerschte woorden die hij sprak: een waarschuwing tegen gemakzuchtig optimisme, een oproep tot voortgezette strijd en plichtsbetrachting. Churchill aarzelde niet, de koe bij de horens te vatten. Ronduit besprak hij de wenschelijkheid van een ontmoeting tusschen Stalin, Roosevelt en hemzelf. Een bespreking tusschen Eden, Molotov en Cordell Hull—of hun vertegenwoordigers—noemde hij "noodzakelijk en urgent." Met groot begrip sprak hij over den zwaren strijd en de gemoedsstemming van de Russen, "die ons inzake het uitblijven van het Tweede Front in Frankrijk hun klachten en verwijten niet besparen." Churchill's onweerlegbare verdediging was, dat het Tweede Front niet eerder mocht worden ondernomen, voor het practisch mogelijk was, en dat daarover slechts billijk kon worden geoordeeld door diegenen die ten volle de factoren kenden die de Engelsch-Amerikaansche strategie bepaalden: beschikbare scheepsruimte, de moeilijkheden der amphibische oorlogvoering, de uitrusting en geoefendheid der Engelsch-Amerikaansche legers. Behalve een woord over de "op handen zijnde uitschakeling van Italië als oorlogsfactor" gaf Churchill geen enkele aanwijzing over plaats of tijdstip van nieuwe Engelsch-Amerikaansche offensieven.

Beantwoordt dit alles aan de verwachtingen der onderdrukte volkeren? Wij betwijfelen het. Maar niemand heeft het recht tot verwijt. Churchill is de gids op het pad ter overwinning die de moeilijkheden nimmer onderschat. Hij zegt ronduit waar het op aankomt. Hij stelt principieel de zaken niet mooier voor dan ze zijn. Daaraan ontleent hij zijn prestige, en dat geeft speciale beteekenis aan het feit dat elk zijner, toch zoo gematigde woorden, doordrongen was van de zekerheid der Geallieerde victorie.

VIER JAAR

Wanneer den meesten Uwer dit nummer van den "Vliegende Hollander" in handen komt, zal Europa zijn vierde oorlogs-

jaar hebben beëindigd.

Het was de 3de September 1939, dat de strijd ontbrandde, die door Duitschland's aanval op Polen onvermijdelijk geworden was en, even onvermijdelijk, allengs moest uitgroeien tot het huidige wereldconflict.

Londen en Parijs hadden, in de lente van 1939, aan Polen de plechtige toezegging gedaan dat, mocht dit land met de wapens in de vuist zijn belangen tegen een aanvallers willen verdedigen, het daarbij op den onvoorwaardelijken steun der Westelijke groote mogendheden zou kunnen rekenen. Het mocht zeer zeker een ietwat ongewoon verschijnsel heeten, dat de ervaren diplomaten van Downing Street en van den Quai d'Orsay aldus, althans in theorie, aan Warschau de beslissing overlieten, of het in Europa oorlog of vrede zou zijn. Deze houding kwam sommigen zelfs hoogst zonderling voor.

In werkelijkheid was zij dit allerminst. Niet bij Warschau lag de beslissing, of het oorlog of vrede in Europa zijn zou, maar bij Berlijn. Het binnenrukken van de Duitse troepen in Praag op 15 Maart 1939 had ook de vurigste bewonderaars van het accordo van München er van overtuigd, dat Berlijn niet streefde naar het herstel van echt of vermeend jegens Duitschland begaan onrecht, maar naar de vestiging van een absolute Duitse hegemonie in Europa, als eerste stap op den weg naar de wereldheerschappij.

Na Oostenrijk, Tsjecho-Slowakije. Alle teekenen wezen er op, dat ook de overrompeling van Polen werd voorbereid. Het was, voor de Westelijke mogendheden, onmogelijk hierbij nog langer werkeloos toe te zien, zonder haar eer en haar positie voorgoed te verliezen. Oplossing van moeilijkheden door overleg—goed!, maar rechtsverkrachtingen met gewelddaden—dat nooit weer!

Vandaar de aan Polen gegeven garantie. Er mocht, in het brein van de Duitse machthebbers, geen schaduw van twijfel blijven bestaan aangaande de verantwoordelijkheid, welke zij op zich zouden laden ingeval van een nieuwe agressie tegen een zwakkeren nabuur. Willens en wetens, met uitbarstingen van laaiend enthousiasme zelfs, is die verantwoordelijkheid in Berlijn genomen toen, den 1en September 1939 in alle vroegte, de Duitschers brandend en plunderend hun nabuur overvielen. De lont was in het kruittvat geworpen, dat eens heel de aarde van zijn ontploffingen zou doen dreunen.

Frankrijk en Engeland, hun belofte getrouw, verklaarden Duitschland ten oorlog: een moreel en materieel zwak Frankrijk, een moreel sterk maar materieel zwak Engeland. De gevolgen bleven niet uit. Duitschland, met zijn voorsprong van zes jaar - of meer - in oorlogstoerusting en bewapening, liep in drie weken Polen onder den voet, in zes weken Frankrijk; met andere neutrale landen, werd Nederland overmeesterd om deel te gaan uitmaken van het Groot-

Duitse Rijk. Niets scheen den Duitschen militairen vloedgolf te kunnen stuiten. Alleen Engeland, naar het leek slechts op het kante af, wist zich staande te houden. Velen zagen hierin niet meer dan een soort van wonderbaarlijke redding, maar voor de toeschouwers met wijderen blik was Duitschland's nederlaag toen reeds een zekerheid.

Vier jaar oorlog. Gedurende meer dan drie kwart van deze periode is er weinig reden tot verheugenis geweest, hebben Jobstijdingen steeds weer ons vertrouwen in den afloop op de proef gesteld. Zeker, ook in dien tijd waren er lichtpunten, maar zij werden verre overschaduw door de tegenslagen, in Europa zoowel als in het Verre Oosten.

Eerst in November 1942 kwam, voor iederen duidelijk zichtbaar, het keerpunt in den strijd, door de Geallieerde landing in Noord-Afrika en het bijna gelijktijdig begonnen offensief tegen Rommel. Sedert dat oogenblik zijn de catastrophes voor de As-mogendheden elkaar in steeds sneller tempo opgevolgd: El Alamein, Benghazi, Tripoli, Stalingrad, Essen, Tunis, Sicilië, Hamburg, Orel, Charkow—om nog niet te spreken van de ineensstorting van het fascisme en de steeds groeiende onrust in de tijdelijk bezette gebieden.

De Geallieerden zijn in den aanval en zullen het initiatief niet meer uit handen geven. De propagandisten van Goebbels pogen het wel te doen voorkomen alsof Duitschland, na zijn overwinningen van het begin, nu normalerwijs en tijdelijk

HET FRONT VAN

DE WEEK

Na de Verovering von Charkow

MET de verovering van Charkow hebben de Russen een groote overwinning behaald, die hun door de Duitschers dan ook met inspanning van alle krachten is betwist. Toen de Russen begin Augustus het Duitse front bij Bjelgorod doorbraken, stormden zij Westwaarts in de richting van Poltava, en tegelijk Zuidwestwaarts in de richting van Charkow. De Duitschers in Charkow verdedigden zich echter taai, en in de richting van de stad moesten de Russen, eerst uit het Noorden, later ook uit het Oosten en Zuiden, meter voor meter voorwaarts worstelen. De Duitschers wierpen sterke reserves in den strijd, en trokken van nabijgelegen frontsectoren tal van divisies aan. Zij poogden den Russischen wig af te snijden. Deze aanval liep dood op het geduchte Russische verdedigingsstelsel. Daarmee was het lot van Charkow beslecht.

In de derde week van Augustus wisten de Russen de stad steeds dichter te naderen. Tenslotte liep zelfs de eenige spoorweg die de Duitschers toen nog over hadden—die naar Krasnograd en Dnjeppropetrowsk—gevaar, afgesneden te worden. Zodoende moesten de Duitschers Charkow prijsgeven. Als verkeerscentrum zal het, door de grondige Duitse vernielingen, wel eenigen tijd zijn uitgeschakeld, althans wat de spoorwegen betreft, maar over enkele maanden zal vermoedelijk de groote dubbele spoorweg Moskou-Orel-Charkow weer regelmatig functioneeren. De Duitschers zullen den strook tusschen

enkele tegenslagen te incasseeren krijgt, waarna het weer tot het offensief zou overgaan. Een kind kan de voosheid van deze redeneering zien. Dat de Duitse agressor aanvankelijk successen boeken kon, was alleen het gevolg van het gebrek aan voorbereiding bij de Geallieerden. Het heeft veel tijd gekost om dien achterstand in te halen, tergend veel tijd zelfs. Maar nu zoo langzamerhand de Geallieerde oorlogsmachine op volle toeren begint te draaien, wie kan dan gelooven, dat Duitschland zich wederom een voorsprong zou weten te veroveren? Van nu af aan kan de marge der Geallieerde overmacht alleen maar grooter worden, in plaats van kleiner. Daar is niet alleen het onmetelijke Geallieerde oorlogspotentieel, maar ook de achteruitgang van Duitschland's productieve krachten, nu deze voortdurend aan moordende bombardementen bloot staan.

Sommigen meenen zich vaak te moeten beklagen over de traagheid der Geallieerde vorderingen; over de nauwkeurigheid van voorbereiding en de soliditeit van uitvoering der Geallieerde krijgsverrichtingen kan echter wel nauwelijks verschil van meening bestaan.

Zoo zijn wij dan, na meer dan drie jaar tegenslagen en nauwelijks tien maanden vooruitgang, dichter bij de overwinning dan we, nog slechts luttele maanden geleden, durfden hopen.

Duitschland's lot is bezegeld.

de Rotterdammer

Charkow en de rivier de Dnjepr met kracht moeten verdedigen. Al hun legers in het Donetzbekken moeten immers via Dnjeppropetrowsk en Zaporozje Westwaarts ontsnappen, willen zij bij aanhoudenden Russischen druk niet afgesneden worden. Daarom juist is het voor de Duitschers zoo gevaarlijk dat de Russen enerzijds door nieuwe offensieve actie in het Donetzbekken Duitse troepen vasthouden, en daardoor een goed-geordende ontruiming bemoeilijken, en anderzijds, door van Charkow steeds verder Westelijk door te dringen, den kwetsbaren flank der Duitse legers in Zuid-Rusland steeds langer maken.

Het is intusschen verkeerd om ver vooruit te loopen op de militaire ontwikkeling aan het front in Rusland. De Duitschers verdedigen zich er nog taai. Deze omstandigheden geven intusschen speciale betekenis aan het feit dat de Russen ook uit de groote krachtspreef die de worsteling om Charkow vormde, als overwinnaars te voorschijn zijn getreden. En ook deze overwinning, volgend op die van Orel en Bjelgorod, is behaald in het seizoen waarin de zegedronken Germanen vorig jaar, en het jaar daarvoor, in toomeloze vaart Oostwaarts stormden. De bordjes zijn verhangen aan het Oostelijk front. Het Roode Leger toont zich, strategisch en tactisch, superieur aan de Duitschers. De Russen onderschatten de moeilijkheden die nog voor hen liggen geenszins, maar hun geheele berichtgeving en propaganda leggen getuigenis af van het besef dat de fase van de definitieve verdrijving der Duitschers uit de Sowjet-Unie is begonnen.

Bommen en Bluf

Balans over 3 jaar

WIJ moeten niet vergeten, dat, behalve de fameuze belofte, dat de R.A.F. nooit de Ruhr zou bereiken, de uitdrukkingen "blitz" en "coënterieren" van Duitschen oorsprong zijn. Ook moeten wij niet vergeten het dreigement van 1940, dat Londen tot een ruïne zou worden gebombardeerd, te vergelijken met het lot, dat Hamburg werd beschoren in drie uren in slechts vier nachten.

Hieronder geven wij een vergelijkende tabel van wat de R.A.F. gedurende bepaalde perioden op Duitsland heeft laten vallen en wat de Luftwaffe in dienzelfden tijd op Engeland heeft doen neerkomen:

	RAF	Luftwaffe
	Ton	Ton
3e kwartaal 1940	2.750	18.900
3e .. 1941	8.800	1.600
3e .. 1942	15.600	600
2e .. 1943	36.700	700

Naarmate de maanden verlopen, nemen de Britsche bombardementen op Duitsland in hevigheid toe en dit gebeurt ondanks de grootere wordende vraag naar vliegtuigen en personeel voor het Middellandsche Zeegebied, Indië en het Verre Oosten. Bovendien zijn in de hierboven vermelde getallen voor 1943, de Amerikaanse dagbombardementen op Duitsland niet inbegrepen en ook deze nemen van maand tot maand in hevigheid toe.

Winst en Verlies

Zoo nu en dan schijnt het den leek toe, alsof de prijs van het lucht-offensief op Duitsland hoog is. Sedert de R.A.F. het juiste aantal bommenwerpers, dat op zoo'n expeditie uitgaat, niet meer opgeeft, is het echter niet te zeggen welk percentage verloren gaat. En dan moeten ook de verliezen eerst vergeleken worden met de reserves waarover men beschikt, alvorens men een juist oordeel kan vormen. Wordt bovendien Duitsland's productievermogen ernstig beschadigd en zodoende de land-oorlog verkort, dan wordt toch

het uiteindelijk verlies aan levens en materieel zeer verminderd.

Zelfs stuk voor stuk genomen zijn de kosten van de aanvallen niet zoo hoog als het schijnt. In de vier groote nachtaanvallen op Hamburg gingen 88 vliegtuigen verloren, maar vele leden van de bemanningen werden uit de Noordzee opgepikt. "Anderen zijn als krijgsgevangenen in Duitse handen gevallen—maar toch in leven.

Hiertegenover staat als winst: een eerste klas militair doel—met al zijn productievermogen aan onderzeeboten, vliegtuigen, munitie—lamgeslagen.

Berlijn als Oorlogsdoel

Wanneer wij de moreele waarde van de bombardementen op Berlijn beschouwen, zijn velen geneigd te vergeten, hoe belangrijk de stad is als oorlogsdoel. Berlijn's industriele waarde is zeker even groot als die van de Ruhr. Ruw geschat zijn—of waren—ongeveer twee miljoen Berlijners direct betrokken bij de oorlogsindustrie, vergeleken met 1½ miljoen in de Ruhr.

Electriche apparaten, optische instrumenten en locomotieven worden hier in groter hoeveelheid vervaardigd dan waar ook in Duitsland. In en om Berlijn bevinden zich niet minder dan vier bekende vliegtuigfabrieken. De Rhein Metall Borsig, die in grootte slechts onderdoet voor Krupp, heeft er een van haar groote ateliers; fabrieken van radioinstallaties, chemische - en kleeding-industrie maken alle deel uit van Berlijn's groote productie.

Het was ook het grootste transport-centrum van Europa en niet minder dan 14 belangrijke spoorlijnen gaan van dit middelpunt uit. De havens voor de binnenscheepvaart verwerken een tonnage, waar alleen Duisburg, het belangrijkste knooppunt voor de binnenscheepvaart in Europa, nog boven staat.

Moelijkheden in het Duitse Transport

A MATEUR - STRATEGEN, daarin gesterkt door de As-propagandisten, hebben den mond vol gehad over de voordeelen die Duitsland bezat in zijn interne bindingslijnen, tegenover de lange zeewegen van de Geallieerden rond de perimeteer van de Europeesche vesting.

Toch is Duitsland's transportwezen bezig een van de zwakke plekken in zijn oorlogsorganisatie te worden, en daar zijn goede redenen voor.

De afstraffing die de R.A.F. toedient aan locomotief-fabrieken, werkplaatsen, en locomotieven op de lijnen, dag aan dag en nacht na nacht, begint haar uitwerking te doen gevoelen. Het is nauwelijks aan eenigen twijfel onderhevig, dat de Geallieerde luchtaanvallen Goebbels dwingen tot pogingen de wanhopige staat van Duitsland's spoorwegensysteem te verdoezelen; door nu en dan te wijzen op de aanzienlijke toename van de kustvaart en het binnenlandsche watertransport.

Maar, waar zijn de Duitse

scheperen? De noodige tonnage is er doodeenvoudig niet om aan dezen verhoogden druk te voldoen. Drie factoren, dragen bij tot het in gebreke blijven van de kustvaart om Duitsland's transportproblemen tot oplossing te brengen.

Allereerst gebrek aan petroleum; vele schepen, die in normale tijden in de kustvaart werden gebruikt, moesten worden opgelegd, omdat zij door olie gedreven werden. In aanbouw zijnde schepen voor de kustvaart, waarvan het oorspronkelijk de bedoeling was, dat zij door olie gedreven zouden worden, worden nu omgebouwd voor kolen-verbruik, ongeacht kosten en uitstel in de aflevering.

De tweede factor is het verlies, toegebracht aan de kustconvoien door de hevige en onophoudelijke lucht-bombardementen en door de lichte geallieerde marine-strijdkrachten.

Ten slotte is er de onderbreking van het werk in de havens. De hevige verliezen, toegebracht aan de door de Duitschers beheerde scheepvaart op Rotterdam heeft, bijvoorbeeld, de Nazi's gedwongen

het transport (voornamelijk Zweedsche schepen voor de Ruhr) over te brengen naar de veel minder geschikte haven van Emden. Dit, zoowel als de vernietiging van Hamburg hebben verdere verwarring gesticht, juist op het oogenblik dat Zweden besloot het transitoverkeer te beëindigen, betgeen ongeveer 60.000 ton scheepsruimte meer op de Noorsche route beteckent.

Er bestaat geen twijfel aan, dat het gehele Duitse transportsysteem hevig heeft te lijden onder de steeds in hevigheid toenemende slagen, waarvan de voornaamste wél zijn de luchtaanvallen, het tekort aan grondstoffen en arbeidskrachten. Het tekort aan arbeidskrachten is een oroplosbaar pro-

bleem geworden voor Duitsland; de laatste poging om hieraan tegemoet te komen is het nieuwtje, dat den Rijksspoorwegen werd opgedragen vijftig scholen te stichten voor intensieve opleiding van nog niet dienstplichtige jongens voor spoorwegaarbeid. Er is geen jong, getraind spoorwagepersoneel meer om den afval door ziekte, dood of ouderdom te vervangen. Bovendien hebben schepen, die door kolen gedreven worden, meer personeel noodig dan Dieselschepen, zooals ook kolenhavens, meer personeel behoeven dan oliehavens.

Hoe lang zal Duitsland, deze moeilijkheden ten spijt, in staat zijn Noord Europa in haar greep te houden?

Moelijkheden in Denemarken

A FGEZIEN van de moeilijkheden in Noorwegen hebben de Duitschers drie jaar rust genoten in het Noorden, en voor hen zeer voordeligen stand van zaken, die, naar zij vertrouwden, wel zou voortduren.

De bevrediging van hun verlangens in dit opzicht was zeer begünstigd door de gemakkelijke wijze waarop, in April 1940, de bezetting van Denemarken tot stand werd gebracht. Daar dit land, door zijn geografische ligging, zoowel als door onvoldoende militaire strijdkrachten, vrijwel onverdedigbaar was, kon het geen daadwerkelijken weerstand bieden. Dientengevolge werd de bezetting bijna zonder bloedvergieten voortrokken en liet ook zoo goed als geen bittere herinneringen na. En, waar de Duitse leiders voorzagen dat zij bij de verdere ontwikkeling van hun veroveringsplannen, steeds meer getraind, administratief personeel zouden behoeven, besloten zij in Denemarken de politiek van den fluweelen handschoen toe te passen. Zoo kon, en werd, ook een belangrijke besparing in administratief personeel tot stand gebracht. Een zuiver militair systeem werd ingesteld, met Kommandaturen, maar zonder de civiele administratie van Seyss Inquart in Holland of zelfs de semi-militaire administratie van Reeder in België. Denemarken werd aldus het model protectoraat, bevolkt door een vreedzaam noordelijk volk, dat zijn eigen civiele regering had kunnen handhaven en dat grotere vrijheid genoot dan een der andere bezette landen. Door Denemarken voorzichtige aan te pakken, zou gemakkelijk en bijna ongemerkt de staat van bescherming kunnen overgaan in een aanvaarden van de Nieuwe Orde van Groter Duitsland, zonder dat dit extra werk meebracht voor de Duitse staf van specialisten.

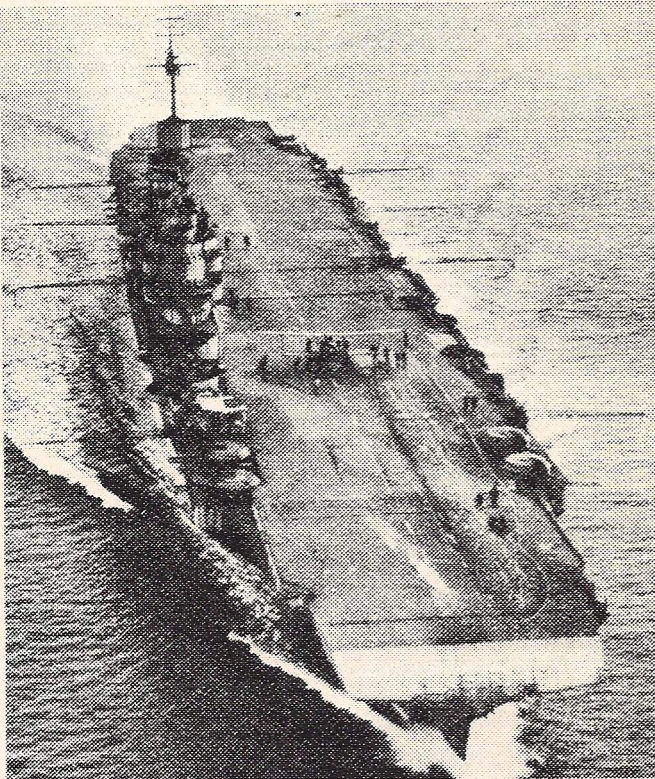
Toen Zweden haar voornemen te kennen gaf op 15 en 21 Augustus de overeenkomst waarbij het transport van Duitse soldaten en materiaal door zijn gebied werd toegestaan te beëindigen, aanvaardde Duitsland deze beslissing zonder morren. Denemarken zou immers voor hetzelfde doel gebruikt kunnen worden en dit zou het ongemak, dat uit het Zweedsche besluit voortvloeide aanzienlijk verminderen. Maar juist op het oogenblik, dat het privilege door Zweden werd ingetrokken—wij weten niet of het een met het ander verband hield—nam de sabotage in Denemarken sterk toe. Alle pogingen om hieraan door

overredingskracht een einde te maken, faalden. De daden van sabotage verminderden niet, totdat de Duitse vertegenwoordiger in Kopenhagen, Werner Best, opdracht kreeg drastische maatregelen te nemen.

Op den avond van Vrijdag den 27sten Augustus werd een Duitisch ultimatum aan de Deensche regering voorgelegd. Zelfs voor een pro-Duitscher als Premier Scavenius was dit echter onaanneembaar en de bom barstte. Denemarken, het land waar Hitler alle gelegenheid had gehad om de zegeningen van zijn Nieuwe Orde te demonstreeren, sloeg den weg in die alle andere bezette landen hebben ingeslagen en openlijk verzet brak uit.

Een van de gevolgen van het verzet in Denemarken voor de Duitschers zal juist datgene zijn, wat zij zoozeer hebben gevreesd, n.l. meer werk voor het Duitse administratieve personeel, aangezien op de medewerking van de Deensche ambtenaren niet langer gerekend kan worden. De gevolgen hiervan zullen verstrekkend zijn en zij zullen de Duitse administratieve autoriteiten in de andere bezette landen—Nederland inbegrepen—zoo uitputten, dat deze niet langer in staat zullen zijn hun werk naar behooren te verrichten en dat juist in een tijd waarin dit zoo broodnoodig is om het groeiende verzet in toom te houden.

Nu de moeilijkheden zich opstapelen, gaan de Duitschers steeds meer dreigen met hun SS-troepen om zodoende de terreur te vergroeten. Ze worden als laatste troefkaart, uitgespeeld. Het is echter grootendeels intimidatie en de bezette gebieden dienen zich daar rekenschap van te geven. Het gebruik van de SS in Nederland, zou niet verbloemen, dat de gebeurtenissen in het Noorden hun terugslag in Nederland gehad hebben. Hetzelfde zien wij in Duitsland zelf, waar de benoeming van Himmler tot Minister van Binnenlandsche zaken, den waren stand van zaken niet verandert. Himmler's macht is door zijn benoeming niet grooter geworden, er is alleen publiciteit aan gegeven. Ook hier is het slechts een kwestie van bluf om den indruk te geven, dat de weerbarstige bewoners van het Derde Rijk hard aangepakt zullen worden. Een indrukwekkende titel kan Himmler en zijn SS niet méer macht verschaffen dan waarover zij reeds beschikken. In Duitsland zelf, zooals in het overige deel van Europa is de, macht van de Nazi's aan het afbrokkelen

„Het Gaat van zelf . . .”

DE Engelsche Commandant doet werkelijk alle mogelijke om de acht piloten op hun gemak te stellen . . . En dat is ook wel een beetje noodig, want hoewel niemand 't wil toegeven, geen van de acht knapen voelt zich zoo heel erg plezierig.

„We staan op het vliegdek van een Engelsch vliegekampschip en we doen net of het allemaal heel gewoon is op dit stuk plaatijzer, zestig voet boven zee, straks onze Hurricane te gaan neer zetten.

„Het gaat van zelf . . .”, zegt onze vriendelijke gastheer met een grijns van leedvermaak. „kijk hier zien jullie de sporen van jullie talrijke voorgangers, die over de kant gingen! . . .” „Het gaat van zelf.” je plonst gewoon in het sop, je kist zinkt als een baksteen, dus moet je er vlug uitklimmen, en dan blijf je gewoon drijven op je zwemvest—(je „Mae West” zooals ze dat hier noemen)—tot onze boot je komt oppikken. . . .” „Het gaat van zelf.” Als je even slikt en een andere kant opkijkt, zie je de opgewekte tronies van de talrijke matrozen van de dekbemannings, die onze groentjes monsteren, terwijl ze ongetwijfeld weddenschappen afsluiten op wie van ons in het water terecht zal komen. Maar dat zal geen Hollander zijn, dat hebben we elkaar stellig beloofd. (We zijn hier met ons zessen Hollanders.)

En daar ga je dan, de kist staat klaar, achter op het dek. Net doen of het heel gewoon is, banden vastmaken, routine-cockpit-controle, fijn, alles in orde, draaien dan maar . . . daar pakt de tor, die goeie beste tor met z'n twaalfhonderd paarden, oliedruk, benzinedruk, temperaturen, magneten . . . alles kits, duim op als seintje aan den „startofficier,” en daar komt het startsein! Als je staart los komt, ben je al van het dek af en hang je met minimumsnelheid boven de baren.

Zoo dat viel dus erg mee, maar

nu helpt er ook geen lieve Moeder meer aan, nu moet er geland worden! Bakboordsbocht en wat klimmen, en dan zie je de schuit opeens verduveld klein dat dekke . . .

Daar staat die hatelijke Commandant nou criticisch naar je te kijken, en al die kerels van de bemanning, die vast al sixpence op je kraakie hebben gezet. . . . Maar daar staan ook vijf makkers van je! En die laatste gedachte jaagt de muizenissen uit je cockpit en je besluit het te toonen: Het gaat van zelf . . . voor de „Vliegende Hollanders.” Je gaat nu met minimumsnelheid vliegen. Als je snelheid vijf mijl minder zou zijn, klap je je kist weg, dus dat houd je behoorlijk in de gaten. Maar de narigheid is, dat bij deze geringe snelheid de neus van je kist vrij veel omhoog komt, en die neus is groot en lang, want daar zitten al die paarden in. En daardoor zie je de heele schuit niet meer. Je moet je nek wat verdraaien en dan kan je langs de motorkap net den vlaggeseiner zien. Deze knaap is nu je beste vriend. Hij geeft seintjes of je goed zit, of te hoog of te laag, en in blind vertrouwen op zijn aanwijzingen dwarrel je dan maar naar het dek toe, tot het opeens voor je ligt.

De rest gaat als in een flits: je „land” je kist, die wordt gepakt in het remsysteem, de bemanning komt naar je toehollen, en voor je het beseft ben je alweer op de startplaats voor je tweede ronde.

Je ziet de lachende koppen van je makkers en je voelt je fijn, want het ergste is nu voorbij en de volgende landingen zullen steeds meer meevallen. Er ging dien dag maar een van onze groep in het sop, maar dat was geen Hollander, en het was met bijzonder veel smaak en genoegen, dat ik, na afluop van het circus, onder een heerlijke whisky tegen den Commandant kon zeggen: „Het gaat van zelf, Sir, voor de Vliegende Hollanders.”

NAKLANKEN VAN SICILIE.

Als de Ruyter en Piet Hein . . .

HET IS ONGELOOFLIJK zooals die schepen ten aanval trekken met hun Nederlandsche vlag fier in top. Hun artillerie-officieren staan, aan geen gevaar denkend, hoog op de brug en zoeken met hun kijkers rustig de kust af.”

Zoo uitte een Engelsch marine-officier zijn bewondering voor twee van Hr. Ms. kanonneerbooten, welke deel uitmaakten van een Nederlandsch eskader, dat een belangrijken rol speelde bij den aanval op Sicilië.

De correspondent van het A.N.P. in de Middellandsche Zee schreef over deze actie:

Deze kanonneerbooten waren belast met het beschieten van vijandelijke batterijen en troepenconcentraties op de Oostkust van het eiland. Dag en nacht, van het begin van den aanval af, waren ze in de weer. Voortdurend pompen zij hun granaten in de vijandelijke stellingen. Zij lieten een eindeloos spoor achter zich van leeg zwartgeblakerde granaathulzen, trokken zich niets aan van eenig gevaar en namen elk risico om maar van zoo kort mogelijken afstand te kunnen vuren.

Bij het begin der bestorming van Sicilië namen deze kanonneerbooten het op tegen niet minder dan acht kustbatterijen. De vuurmonden vormden een ernstig beletsel voor het aan land zetten der invasietroepen. De kanonneerbooten kwamen aangesuisd en in den kortst denkbaren tijd joegen zij voltreffers in dr van de batterijen. Toen de eerste landings-troepen den heuvel bestormden, vonden zij de overige vijf batterijen verlaten. . . .

Gedurende een andere periode

van den strijd brachten de Duitschers in de vlakke van Catania een uiterst zwaar stuk geschut in stelling, teneinde aan de beschieting der geallieerde schepen weerstand te bieden. De Duitsche granaten floten de zee in en zonden reusachtige fonteinen omhoog. De kanonneerbooten met hun veel lichtere bewapening gingen zonder aarzeling op de kust af en toen het vijandelijke geschut binnen schootsafstand was gekomen, vuurden zij hun salvo's af, koersten weer zeewaarts en . . . kwamen terug voor een volgende aanval.

Een Engelsch marine-officier zei tegen den correspondent van het A.N.P.: „Die Nederlanders hebben de echte „fighting spirit. Niets kan hen weerhouden op den Hun los te gaan. En zij blijven maar aan het schieten. De eenige rust, die zij hebben gehad, was toen ze door hun munitie heen waren en nieuwen voorraad moesten halen. En het is daar aan de Siciliaansche kust waarlijk geen picnic. Ze zijn daar blootgesteld aan aanvallen van vliegtuigen en plotselinge uitvallen van E-booten en onderzeeërs.

Een typisch voorbeeld van hun manier van vechten beleefden we op Vrijdag 23 Juli. De twee kanonneerbooten hoorden in de verte het gerommel van geschut. In volle vaart gingen ze er op af en zagen hoe een Engelsche destroyer een doel onder vuur nam. Opeens hoorden de officieren op den destroyer granaten over hun hoofden fluiten. Het was een vreemde gewaarwording tot een hunner zag wat er aan de hand was. Hij zei: „Daar heb je die verdr. . . . Hollanders weer. Je kunt ze ook nergens buiten houden.”

Van Overal

Nederland en Indie

DE Londensche „Times” schrijft in een hoofdartikel op 25 Aug. 1943: „De conferentie te Quebec was bij uitstek geschikt om de noodige strategische beslissingen te nemen inzake den oorlog tegen Japan. De publieke opinie in Engeland gevoelt het als een dringende verplichting, spoedige hulp te brengen aan China. Ook wil zij alles in het werk stellen om aan de bedreigingen die over Australië hangen, een radicaal einde te maken, en haar Nederlandsche bondgenooten te doen terugkeren tot hun machtig werk in dienst van de beschaving en den socialen vooruitgang in de Zuidelijke Pacific.”

Onze Vlag op Sicilië

Uit het verslag van den kapitein van een Nederlandsch transportschip, dat deelnam aan de landingen op Sicilië: „. . . Het was natuurlijk wel even spannend toen onze eerste zending Britten aan wal ging. Ze hadden uit eigen beweging een Nederlandsche vlag meegenomen en wie niet beneden moest zijn, stond op dek gespannen te kijken, om hem als eerste te ontdekken. Toen het even lichter werd, zagen we hem wapperen en ging er een enthousiast hoera op. We waren aan land en . . . onze vlag was er bij!”

Nederland en Zuid-Afrika

Ter gelegenheid van het 50-jarig bestaan van de Nederlandsche Vereeniging te Pretoria op 26 Augustus sprak Generaal Smuts:

„Wij in dit land hebben het beste noodig wat Europa verschaffen kan en zoo zullen wij de Hollanders altijd met open armen ontvangen. Nergens anders ter wereld heeft Holland zooveel bijgedragen tot de vorming van een natie als in Zuid-Afrika. Holland's geest leeft hier en het heeft de Zuid-Afrikansen geleerd loyaal te zijn aan twee landen—het Moederland en het tweede vaderland.

Geen land is door een moeilijker tijd gezaan dan Holland. Nu komt de tijd voor reconstructie en het is een van de landen, die van meet af aan opgebouwd zullen moeten worden.

Ik hoop, dat Zuid Afrika zijn aandeel zal hebben in de vrede en den wederopbouw van de wereld.”

Amsterdamsche Humor

De Duitschers vorderden weer metalen op en er verschenen overal aanplakbiljetten, waarop met groote letters te lezen stond „INLEVEREN.” Een Amsterdammer schreef er onder: „Morgen brengen!”

De Rede van Roosevelt

DAAGS na het einde van de conferentie van Quebec, bracht President Roosevelt een bezoek aan Ottawa. Hij hield daar een openbare toespraak over de resultaten der conferentie, en over de noodzaak tot verwezenlijking der "Vier Vrijheden." Hier volgt een vertaling van de belangrijkste passages uit zijn rede:

"Wij vieren vandaag in dankbaarheid de overwinning die Engelschen, Canadeezen en Amerikanen hebben behaald op Sicilië. Wij verheugen ons ook in een andere gebeurtenis waarvoor geen excuus nodig is. Het is namelijk een jaar geleden dat Japan enkele eilanden in de Alcoeten bezette, en met groot misbaar aanstalten maakte om met de invasie van het Amerikaans continent te beginnen. Ik moet er aan herinneren dat er toen in Amerika en Canada enkelingen waren die wenschten dat wij ons uit den Atlantischen Oceaan en uit de Middellandsche Zee zouden terugtrekken om al onze kracht te wijden aan de verdriving van de Japanners van enkele rotsachtige punten in de Noordelijke Pacific. Wij zijn echter zoo verstandig geweest, onze krachtsinspanning in den Atlantischen Oceaan, de Middellandsche Zee in de Zuid-West-Pacific te handhaven en te vergrootten, en in de Noordwestelijke-Pacific hebben de Japanners-zelf een betrekkelijk beperkte campagne ondersteund door zich van Kiska terug te trekken, nadat zij reeds van Attoe waren verdrongen. Men heeft ons altijd gezegd dat Japanners nooit iets prijsgeven. Met hun overhaaste vlucht zijn wij even tevreden!

De conferentie van Quebec

"Een belangrijke conferentie is gehouden op Canadeesch bodem — een conferentie die betrekking had op het verder verloop van dezen oorlog, en op de jaren daarna waarin de menschheid zich een nieuwe toekomst moet bouwen. De Gecombineerde Staten hebben in Quebec bijeen gezeten, beraadslagend als vrienden, als partners, ja, ik zou haast zeggen: als leden van één familie. En wij zijn daarbij in harmonie tot bepaalde conclusies gekomen. Het spreekt vanzelf dat het mij niet vrijstaat. U deze conclusies mee te deelen, maar de geheime informatie der Quebec-conferentie zal te zijner tijd aan Duitschland, Italië en Japan worden verstrekt in de eenige taal die de verdorven geesten onzer vijanden blijken te kunnen verstaan.

Bommen op Balikpapan

DE drie luchtaanvallen op Balikpapan, het belangrijke petroleum-centrum aan de oostkust van Borneo, uitgevoerd gedurende de week van 14 tot 20 Augustus, betekenden meer dan alleen een aanval op de beste olieraffinaderijen waarover Japan op het ogenblik beschikt. Zij vormden een onmiskenbare dreiging voor de toekomst. Japan begon dezen oorlog met een betrekkelijk kleine voorraad oorlogsmateriaal en rekende voor haar verdere behoeften op de intensieve exploitatie van zijn nieuwe hulpbronnen. Het rekende erop zijn geslonken olievoorraad aan te vullen uit de bronnen en raffinaderijen van Borneo en Sumatra.

"Wij zullen ons ontdoen van het geboefte!"

"De meest typeerende karakter-trek van den Nazi is zijn volslagen onvermogen om de eigenschappen en rechten van zijn medemenschen te begrijpen, en dus te respecteren. "Hetzelfde geldt voor de fanatieke militaristen van Japan. Omdat hun eigen instincten en impulsen in diepsten kern onmenselijk zijn, kunnen onze vijanden eenvoudig niet begrijpen, hoe het mogelijk is dat fatsoenlijke, verstandige, individuele menschen als goede naburen kunnen samenleven.

"Wij moeten al onze krachten inspannen, en het leven van onze zonen en dochters in de waagschaal werpen omdat een troep gangsters in de samenleving weigert, de beginselen van fatsoenlijk menselijk gedrag te erkennen, en opdat dit misdadigersdom uit de gemeenschap der volkeren wordt uitgeroeid. Wij zullen er ditmaal onverbidlijk voor zorgen dat dit geschiedt. Wij zullen ons ontdoen van het geboefte!

Naar een betere toekomst

"Het is geen geheim dat wij in Quebec veel gesproken hebben over de wereld na den oorlog. Zoo wordt er tegelijk gesproken door tientallen volkeren, in honderden steden, door miljoenen menschen. Er is een verlangen in de lucht. Het is niet een verlangen om terug te keeren maar wat men noemt: den goeden ouderen tijd. Ik voor mij heb aanzienlijke beperkingen te maken, hoe goed die oude tijd wel was. Ik geloof eerder dat wij een nieuwen en beteren tijd kunnen ingaan.

"De absolute overwinning in dezen oorlog zal aan de menschheid groote kansen geven, omdat het winnen van den oorlog zelf bewijs is van hetgeen door samenwerking tot stand kan worden gebracht. Natuurlijk kunnen wij een grotere vrijwaring van gebrek bewerkstelligen dan de wereld ooit heeft gekend. Natuurlijk kunnen wij, door de misdadigers uit te bannen en voor altijd onder den duim te houden door gemeenschappelijke actie, vrijwaring van vrees en geweld bewerkstelligen. Mijn geloof is dat het leven groei is, en niet sterven. Maar de sloopers die in ons midden zijn, zullen, evenals onze vijanden, nog een langen weg moeten afleggen voor zij de ethiek der menscheijkheid aanvaardden. Eens, in een verre toekomst wellicht, maar zeker toch eens, zullen allen zich het woord van den Meester herinneren: 'Gij zult Uw naasten liefhebben als Uzelven.'"

DE GELUKWENSCHEN VAN NEW-YORK AAN KONINGIN WILHELMINA.

De burgemeester van New-York, de Heer F. la Guardia, heeft op 31 Augustus het volgende telegram doen toekomen aan H.M. Koningin Wilhelmina:

"Het zij mij vergund, mede uit naam van de zeven en een half miljoen inwoners van de stad New-York, Uwe Majesteit onze eerbiedige en welgemeende gelukwenschen aan te bieden ter gelegenheid van Haar verjaardag.

New-York leeft vandaag met Uwe Majesteit mede in het besef, dat een grooter mate van geluk thans Uw deel is, dan Gij hebt mogen ondervinden sinds Uw moedig land ten offer viel aan de brute overheersching van den nazi-Indringer. Het voortdurend geronk der geallieerde bommenwerpers boven Nederland is de muziek, die onzen opmars naar de overwinning begeleidt. Elke bom, die op Duitschland valt, is een klein verjaardagsgeschenk voor Uwe Majesteit, in afwachting van het allergruotste geschenk eener volledige bevrijding van Uw gemartelde landgenooten en het herstel van den vrede voor alle vrije volkeren der aarde.

Moge God Uwe Majesteit zegenen en behoeden, opdat Gij spoedig weer triomfantelijke verjaardagen in eigen land moogt vieren, temidden van Uwe geliefde familie, vrienden en landgenooten."

gebieden te verrijden, en de Japanse luchtmacht staat hier onmachtig tegenover.

Er is reden groote beteekenis aan deze drie bombardementen van Balikpapan te hechten. De *New York Herald Tribune* wijdt er een beschouwing aan, waarin duidelijk gemaakt wordt, dat dit het begin is van een nieuwe fase waarin Japan zich zijn moeizaam verkregen olievoorziening opnieuw bestreden ziet. De olie-raffinaderijen op Sumatra kunnen vanuit Ceylon even goed bereikt worden, als die te Balikpapan vanuit Australië. Vorige week werden ook de nikkelertsmijnen op Zuid-Celebes gebombardeerd en dit

alles houdt de belofte in, dat van den dag dat Rabaul in geallieerde handen zal zijn, de luchtmacht niets beters kan doen dan Japan's herstelwerk van veel dichterbij grondig te niet te doen. Intusschen gaan de Nederlandsche en Amerikaanse vliegers door Timor en Amboina rijp te maken voor invasie. Een landing op een van deze eilanden zal voor MacArthur een stap op den weg terug naar Manilla beteekenen.

In de branden van Balikpapan kan Japan, volgens het *New Yorksche* blad de voorbereiding zien van zijn uittocht uit de groote "gemeenschappelijke welvaartssfeer."

Churchill spreekt in Quebec

OP 31 Augustus hield Winston Churchill een radio-toespraak, kort na het einde van de Engelsch-Amerikaanse conferentie te Quebec. Hier volgt de vertaling van de belangrijkste passages.

Samenwerking met de Sowjet-Unie

"Engeland heeft een twintigjarig verdrag van wederzijdschen bijstand met de Sowjet-Unie. Gij kunt er van verzekerd zijn dat wij, Britten, vastbesloten zijn, dat verdrag na te leven met al onze kracht en nationale standvastigheid. President Roosevelt en ik zelf wenschen dan ook niet vuriger dan een drievoudige ontmoeting met Maarschalk Stalin. Indien deze ontmoeting tot nog toe niet heeft plaats gevonden, dan was dat niet omdat wij er niet ons uiterste best voor hebben gedaan, maar uitsluitend omdat Stalin die de offensieven der overwinnende Russische legers direct leidt, op dit oogenblik het slagveld niet kan verlaten. De President en ik zullen echter het streven om hem te ontmoeten voortzetten. Intusschen komt het mij noodzakelijk en urgent voor dat de ministers van buitenlandsche zaken van de Ver. Staten, Rusland en Engeland, of hun vertegenwoordigers, elkaar ontmoeten. Wij zullen ook gaarne Russische vertegenwoordigers in de gelegenheid stellen, deel te hebben aan de politieke beslissingen die zullen voortvloeien uit de Engelsch-Amerikaanse overwinningen in het Middellandsche Zeegebied."

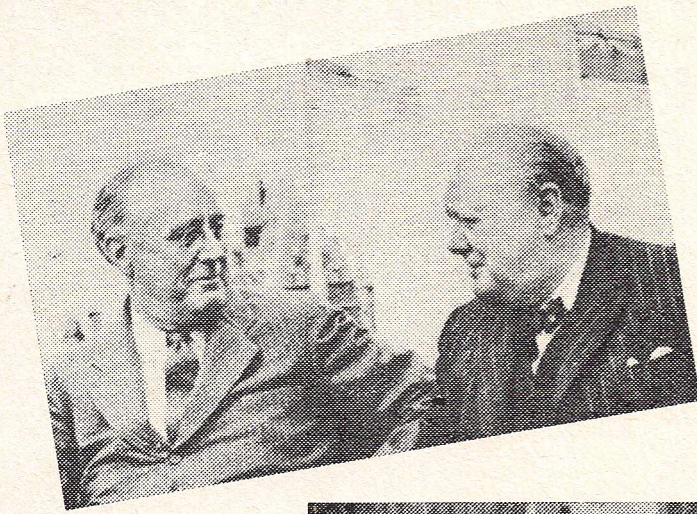
Het Tweede Front

"Een ieder weet, hoe wenschelijk een Tweede Front in Nd. Frankrijk is. Het is volkomen natuurlijk dat de Russen die nog steeds het zwaarste gewicht van den strijd

tegen Duitschland torsen, ons voortdurend zouden opwekken, die operatie te ondernemen, en ons zelfs hun klachten en verwijten niet verheelen. Ik neem hun dat niet kwalijk. Zij hebben den vijand zoo zware schade toegebracht, dat hun eerlijke critiek nimmer de bewondering die wij voor hen koesteren zal verminderen. Ik haak zelf naar den dag waarop Britsche en Amerikaanse legers het Kanaal zullen oversteken. Gij zult niet van mij verwachten dat ik U zeg, of die dag nabij is of veraf. Maar wij mogen den grooten sprong slechts wagen indien wij overtuigd zijn van blijvend succes. De levens van onze soldaten zullen nooit ten offer worden gebracht aan politieke overwegingen. Ik leg aan het oordeel der Verbonden Volkeren en van de historie voor, dat de Engelsch-Amerikaanse strategie de beste is geweest die practisch voor ons mogelijk was, gezien de beperkingen van ons zee-transport, de typische moeilijkheden van amphibische oorlogvoering, en den aard en het karakter van onze, grotendeels sinds het begin van den oorlog geschapen legers."

Zal Duitschland nog dit jaar ineenstorten?

"Er zijn menschen die op dit punt zeer optimistisch zijn. Ik voor mij geloof dat wij het effect van de aan Duitschland toegebrachte slagen niet ten volle kunnen afmeten. Mijn mening is dat alle speculatie over de vraag wanneer de oorlog zal eindigen, op dit oogenblik nutteloos is. Indien het den Almachtigen God behaagt, onzen strijd en het lijden der menschheid te bekorten, dan vallen Zijn dienaren dankbaar zijn. Maar de Vereenigde Volkeren zijn zich bewust van hun hoogen plicht die zij zullen nakomen, hoe lang de worsteling ook moge duren."

President Roosevelt en Minister-President Churchill in gesprek op het terras van de Citadel vanwaar men een uitzicht heeft over Quebec.

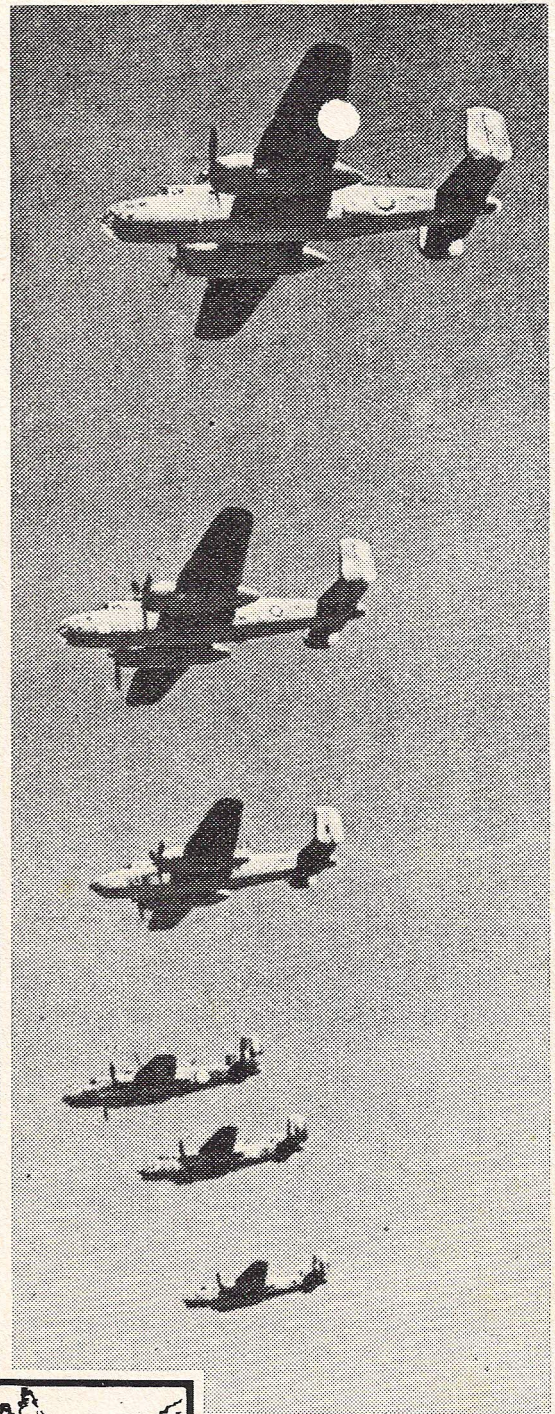
Bovenstaande foto, afkomstig uit neutralen bron, toont een Duitsch soldaat met verlof uit Denemarken.

Hierboven ziet men het nieuwe 4.2'' mortier van het Britsche leger, dat veel succes oogstte in Tunis en Sicilië. Deze granaat heeft een zeer groote draagwijdte en een groote vernietigende kracht.

ZORG ERVOOR, DAT DE KANONNEN ZO WORDEN OPGESTELD, DAT ZE NAAR DRIE KANTEN KUNNEN DRAAIEN.

EEN ESCADRILLE MITCHELL'S OP WEG NAAR DEN VIJAND.

De Mitchell is een zeer snelle, sterk - gewapende, tweemotorige Amerikaanse bommenwerper, in gebruik bij de Nederlandsche bommenwerpers-escadrilles in Australië en nu ook bij den Koninklijken Marine-luchtvaartdienst in Engeland. Onze KMLV bombardeerde op 20 Augustus de bij Dornier ingeschakelde vliegtuigfabrieken in Vlissingen. De groepscommandant van het escadrille zei voor Radio Oranje: "Zoolang er nog één fabriek voor Duitschland werkt, zullen wij die aanvallen en vernietigen. Wij hebben een plicht te vervullen tegenover U, tegenover onze dooden, tegenover ons zelf."

OVERZICHT VAN HET NIEUWS

17 — 31 Aug. 1943

Oostelijk front

Langzame Russische vorderingen in de richting van Briansk en Smolensk. Hevig Russisch offensief ten Westen van Charkow. Russische druk in het Donetzbecken. Bloedige strijd met aan weerskanten zware verliezen.

18 Aug.: De Russen veroveren Mylinka (30 km. ten O. van Briansk) en Zmief (30 km. ten ZO. van Charkow).

20 Aug.: De Russen veroveren Lebedin (ten ZW. van Sumy).

23 Aug.: Charkow door de Russen heroverd. Vreugdebetogingen te Moskou. De Russen maken een nieuw offensief bekend in het Donetzbecken, ten ZW. van Worosjilowgrad in de richting van Stalino. 40 km. Russische terreinwinst.

27 Aug.: Zenkow en Sewsk door de Russen veroverd.

30 Aug.: De Russen veroveren Taganrog, voornaamste Duitse basis aan de Zee van Azov en rukken verder op.

31 Aug.: Nieuw Russisch offensief in de richting van Smolensk. Bij Sewsk rukken zij de Noordelijke Oekraïne binnen.

Op 21 Aug. maakten de Russen bekend dat de Duitsers sinds 5 Juli hadden verloren: 26.000 gevangenen, 300.000 doden, 6400 tanks, 4600 vliegtuigen, 3800 kanonnen.

Middellandsche Zeegebied

Na de verovering van Sicilië richt de Geallieerde luchtmacht zich op de vijandelijke verbindingslijnen in Zuid-Italië. Deze worden dag aan dag door honderden toestellen gebombardeerd, tot op 26 Aug. kan worden bekend gemaakt dat alle Zuid-Italiaanse spoorwegcentra buiten werking zijn gesteld. Tevens: hevige luchtbombardementen op de vijandelijke vliegvelden, vooral bij Foggia (bij de Adriatische Zee). Hierbij worden honderden vijande-

lijke (meest Duitse) jagers neergeschoten. De Geallieerde vloot bombardeert enkele malen punten op de kust.

17 Aug.: Vliegende Forten bombardeeren twee vliegvelden bij Marseille.

17 Aug. Communiqué: 9 vijandelijke schepen door onderzeeërs tot zinken gebracht.

20 Aug.: De Liparische eilanden (ten N. van Sicilië) door de Amerikanen bezet.

24 Aug.: Een Italiaansche kruiser in brand gebombardeerd.

Lucht-offensief in het Westen

De Amerikanen dringen bij dag steeds dieper in Duitsland door met hun zware bommenwerpers, die — naar werd bericht — bij hun bombardement op de rubberfabriek van Huls in het Rijnland 450 ton aan bommen wierpen in 3 minuten (evenveel als de Duitsers bij hun zwaarste nachtbombardement op Londen). De R.A.F. voert de eerste zware nachtaanval uit op Berlijn — Overdag in het Westen: hevige aanvallen door jagers en jagerbommenwerpers op Duitse vliegvelden, teneinde de "Luftwaffe" zoo zwaar mogelijke verliezen toe te brengen.

17 Aug.: Zware Amerikaanse dagaanval op de belangrijkste Duitse kogellagerfabriek te Schweinfurt. 36 bommenwerpers gaan verloren. 147 Duitse jagers neergeschoten. Zelfde dag: bombardement van de Messerschmitt-fabriek te Regensburg, die voor minstens 6 maanden buiten werking wordt gesteld (23 bommenwerpers verloren. 160 jagers neergeschoten). Deze Amerik. bommenwerpers vliegen door naar Nd. Afrika, en bombardeeren op 24 Aug., op den terugweg een vliegtuigfabriek bij Bordeaux.

17-18 Aug.: Zwaar bombardement door de R.A.F. van het Duitse luchtvaart-experi-

mentestation Peenemünde. 41 toestellen verloren.

19 Aug.: Vliegende Forten bombardeeren de vliegvelden van Vlissingen en Gilze-Rijen. Mitchells van den Kon. Marine-luchtvaartdienst bombardeeren vliegveld van Poix.

20 Aug.: Mitchells van den KMLVD bombardeeren de Dornier-fabriek te Vlissingen. 1 toestel verloren.

23 Aug.: De R.A.F. maakt bekend dat bij den 2000-tons aanval op Essen op 25 Juli 110 fabrieksgebouwen van Krupp verwoest zijn. In de eerste 7½ maand van 1943 heeft Duitsland 75.000 ton aan bommen ontvangen van de R.A.F.

22-23 Aug.: R.A.F. bombardeert chemische fabriek van Leverkusen in Rijnland.

23-24 Aug.: R.A.F. werpt in 50 minuten 1700 ton aan bommen op Berlijn. 36 uur later woeden er nog branden. De ontruiming van de stad wordt in versneld tempo voortgezet.

27-28 Aug.: 1500 ton op Neurenberg.

30 Aug.: Zware nachtaanval op Munchen-Gladbach. 28 toestellen verloren.

31 Aug.: Overdag aanvallen op vliegvelden in Frankrijk, o.a. door Vl. Forten op dat van Amiens. 's nachts: Nieuw zwaar bombardement op Berlijn.

Oorlog tegen Japan

Ned. Indië.—17 Aug.: Tweede bombardement op Balikpapan door Amerik. Liberators.

Nd. Pacific.—16 Aug.—Amerikanen en Canadaëzen landen op Kiska in de Aleoeten. De Japanners blijken er vandoor te zijn gegaan.

ZW.-Pacific.—Voortgezet offensief in de Salomonsgroep en op Nieuw Guinea. Op Nw. Guinea worden bij Wewak enkele honderden Japansche toestellen vernield. De Geallieerden naderen Salamaua. In de Salomonsgroep bezetten de Amerikanen op 14 Aug. het eiland Vella Lavalla. Op 27 Aug. hebben zij Nw. Georgia geheel in handen. De Japanners hebben van den geheelen groep nog slechts het eiland Kolombangara met de basis Vila in handen.

30 Aug.: Amerikanen bezetten Arundel-eiland in de Salomonsgroep.

China.—Amerikanen bombardeeren enkele malen Kanton en Hankou.

Br. Indië.—Lord Louis Mountbatten benoemd tot opperbevelhebber ZO.-Azië.

Politieke gebeurtenissen

Conferentie van Quebec.—18 Aug.: Eden en Bracken (Eng. Minister van voorlichting) arriveeren te Quebec. 19 Aug.: Cordell Hull. 22 Aug.: Stimson (Amerik. Minister van oorlog) en Dr. Soong (Chin. Minister van buitenl. zaken). 24 Aug.: Einde van de conferentie. Communiqué van Churchill en Roosevelt spreekt hoop uit op drie-voudige bijeenkomst met Sowjet-Unie. "Noodzakelijke beslissingen zijn genomen voor aanvalsacties van vloot, leger en luchtmacht." Besluiten aan Stalin meegedeeld. Geen militaire details bekend gemaakt. Churchill zal begin Sept. Roosevelt te Washington ontmoeten.

22 Aug.: Litwinof (Russ. Ambassadeur te Washington) naar Moskou teruggeroepen.

23 Aug.: Russen publiceeren eerste herstelplan voor verwoeste gebieden. Heeft betrekking op: herstel spoorwegen en landbouw, zorg oor.ogsweezen.

20 Aug.: 33 Finsche politici van alle partijen (uitgezonderd fascistien en conservatieven) richten petitie aan pres. Rytmi om mogelijkenheden van vrede te onderzoeken.

22 Aug.: Grootte stembus-overwinning van Labour in Australië o.l.v. John Curtin.

27 Aug.: Het Fransche Comité voor de Nationale Bevrijding door de groote mogendheden erkend, echter met aanzienlijke beperkingen, en op voorwaarde dat het volgens collectieve verantwoordelijkheid ageert, en zoo spoedig mogelijk een wettig-gekozen Fransch voorloopig bewind doet tot stand komen.

Vesting Europa—Orde van het Verzet

Ook in Deutschland blijkt de onrust te stijgen. Op 24 Aug. wordt Himmler benoemd tot minister van binnenl. zaken. Frick volgt von Neurath op als "Reichsprotector" te Praag.

16 Aug.: Onrust in Noorwegen. Comm. van Pol. te Oslo gefusilleerd. Speciale Nazi-rechtbanken opgericht. Noorsche officieren worden alle geïnterneerd.

19 Aug.: Bloedige botsingen in Denemarken tusschen volk en Duitschers. Staat van beleg in Odense. Koning en Regeering weigeren, saboteurs aan Duitschl. uit te leveren. Sabotage neemt toe. 28 Aug. kondigen Duitschers staat-van-beleg af in geheel land. Koning en kabinet geïnterneerd. Deel van de vloot ontsnapt naar Zweden. Eind Aug. Duitse jacht op wapens in geheel Frankrijk.

27 Aug.: In Caïro wordt meegedeeld dat Geall. officieren in Zuid-Slavië en Griekenland leiding geven aan de guerrilla's.

28 Aug.: Koning Boris van Bulgarije sterft onder verdachte omstandigheden. Opvolger: Koning Simeon II (6 jaar-oud).

En thans reikt de Fuehrer het i Jzeren Kruis uit aan een onzer helden van het Russische Front.

Ik houd me tegenwoordig maar aan kransen van dennetakken—die kan je steeds weer gebruiken.

Neem me niet kwalijk, dat ik zoo laat ben. Ik heb met een paar menschen uit Neurenberg staan praten.

NIET BEWAREN — DOORGEVEN!